

Justitieombudsmannen
Hans-Gunnar Axberger**Kritik mot Kronofogdemyndigheten som genomfört en förrättning trots att hovrätten dessförinnan hade förordnat att någon åtgärd för verkställighet tills vidare inte skulle vidtas**

Bakgrund

Den 12 maj 2008 utmätte Kronofogdemyndigheten AA:s bostadsrättslägenhet i Brf Sergeanten i Eskilstuna. AA överklagade beslutet till Eskilstuna tingsrätt som den 3 juli 2008 lämnade besvären utan bifall. Beslutet överklagades till Svea hovrätt. Den 21 augusti 2008 skickade Kronofogdemyndigheten en underrättelse till AA om att myndigheten hade för avsikt att genomföra en förrättning för beskrivning och värdering av lägenheten den 9 september 2008 kl. 14.00.

Den 8 september 2008 biföll Svea hovrätt AA:s yrkande om att någon åtgärd för verkställighet tills vidare inte skulle vidtas (inhibition). Beslutet faxades från hovrätten till parterna i målet, dvs. till AA och Skatteverket, men inte till Kronofogdemyndigheten. Den 9 september 2008 kl. 11.48 faxade Skatteverket en kopia av inhibitionsbeslutet till Kronofogdemyndighetens försäljningsenhet i Falun. Kl. 14.00 samma dag genomfördes förrättningen av personal från Kronofogdemyndighetens kontor i Eskilstuna.

Den 27 november 2008 beslutade hovrätten slutligt att avslå AA:s överklagande. Samtidigt upphävdes det tidigare beslutet om inhibition.

Den 26 februari 2009 begärde AA att Kronofogdemyndigheten skulle ogiltigförklara den värdering av bostadsrätten som skett. Den 9 mars 2009 lämnade myndigheten hans yrkande utan bifall och slog fast att kostnaden för beskrivningen och värderingen av lägenheten skulle tas ut i ärendet. Den 28 april 2009 avvisade Eskilstuna tingsrätt AA:s överklagande av beslutet med hänvisning till att beslutet inte fick överklagas särskilt.

Anmälan

I en anmälan till JO kritiserade AA Kronofogdemyndigheten för att myndigheten hade genomfört förrättningen trots att hovrätten hade beslutat om inhibition. Han begärde att JO, med ändring av Kronofogdemyndighetens beslut, skulle under-

känna värderingen av bostadsrätten och förplikta Kronofogdemyndigheten att stå för de kostnader som uppkom vid denna.

Utredning

Handlingarna i försäljningsärendet hos Kronofogdemyndigheten inhämtades. Därefter anmodades Kronofogdemyndigheten, huvudkontoret, att göra en utredning och yttra sig över AA:s anmälan.

I sitt remissvar, under rubriken ”Bedömning”, anförde Kronofogdemyndigheten följande.

Innan auktion sätts ut skall lös egendom värderas och beskrivas, se 6 kap. 9 § utsökningsbalken. Särskilda regler för detta förfarande saknas, sådana regler finns däremot för fast egendom i 12 kap. utsökningsbalken. Dessa brukar därför i praktiken tillämpas analogt även när det gäller bostadsrätter. Beskrivningen och värderingen har till syfte att ge ledning för spekulanterna och utgöra underlag för Kronofogdemyndighetens bedömning till vilket pris försäljning kan ske. Kronofogdemyndigheten har rätt att anlita låssmed för att få tillträde till bostad eller annat låst utrymme, se 2 kap. 17 § andra stycket utsökningsbalken. Användning av låssmed för att ta sig in i en bostad förutsätter att ägaren underrättats om tidpunkten och att han kan antas hålla sig undan eller att annars särskilda skäl föreligger.

Ett överklagande av ett utmättningsbeslut innebär inte i sig att handläggningen av ärendet upphör.

Av 2 kap. 19 § 2 st. utsökningsbalken framgår att verkställigheten fortgår även om Kronofogdemyndighetens beslut överklagas, om inte något annat föreskrivs i balken eller förordnas av en domstol. Av 18 kap. 12 och 19 §§ utsökningsbalken framgår att domstol har rätt att förordna om att någon åtgärd för verkställighet tills vidare inte skall vidtas (inhibition). Enligt 8 § förordningen (1981:967) om skyldighet för domstol och Kronofogdemyndigheten att lämna underrättelser om vissa beslut av exekutiv betydelse finns vidare en skyldighet för domstol att underrätta Kronofogdemyndigheten om beslut om inhibition meddelats.

Av handlingarna framgår att Kronofogdemyndigheten genomförde sin förrättning för beskrivning och värdering trots att hovrätten dessförinnan meddelat inhibition i målet. Orsaken till detta synes vara att hovrätten inte underrättade Kronofogdemyndigheten om beslutet och att Skatteverket därefter vidareände det till ”fel” avdelning inom Kronofogdemyndigheten. Att förrättningen genomfördes trots att det meddelats inhibition är givetvis mycket beklagligt men synes ha berott på en rad olyckliga omständigheter. Enligt myndighetens uppfattning borde dock förrättningen ha kunnat ställas in vid ett snabbare agerande från försäljningsteamets sida. Myndigheten kan inte annat än att beklaga detta. Vidare kan tilläggas att Kronofogdemyndigheten, för att få en bra värdering, rätteligen borde ha berett sig tillträde även till det låsta badrummet.

Det antecknas att auktion nu satts ut till den 4 november 2009 och att det inför denna beställts en uppdatering av värderingen. Myndigheten kan slutligen inte annat än att konstatera – och beklaga – att handläggningen av försäljningsärendet på ett oacceptabelt sätt dragit ut på tiden.

Kronofogdemyndigheten angav vidare att AA tillskrivit JK i samma ärende samt fått ett anspråk på skadestånd prövat av Kronofogdemyndigheten inom ramen för statens frivilliga skadereglering.

JO inhämtade JK:s och Kronofogdemyndighetens beslut.

Bedömning

JO:s granskning är av rättslig art och avser främst en kontroll av att myndigheterna har följt de regler som gäller för förfarandet. JO kan inte ändra eller upphäva myndigheters eller domstolars beslut. AA:s begäran om att JO ska underkänna Kronofogdemyndighetens värdering av hans bostadsrätt m.m. föranleder därför inte någon åtgärd från JO:s sida.

Svea hovrätts underlåtenhet att expediera beslutet om inhibition till Kronofogdemyndigheten har prövats av chefsjustitieombudsmannen Mats Melin i ett beslut den 9 juli 2009 (dnr 3114-2009).

Kronofogdemyndigheten har i sitt remissvar redogjort för tillämpliga regler i utsköningsbalken och beklagat att förrättningen genomfördes trots att hovrätten dessförinnan hade förordnat om inhibition. Myndigheten har vidare konstaterat att förrättningen borde ha kunnat ställas in vid ett snabbare agerande från försäljningsteamets sida. Jag delar den bedömningen. Myndigheten förtjänar kritik för det inträffade.

Vad som i övrigt har kommit fram ger inte anledning till några uttalanden eller åtgärder från JO:s sida.